

אה, אפללה אטלנט אתחה ורצון לפנור

(קטעים ממכתבי צבי, ששחה בחו"ל בעת פטירתו אלמה)

19.7.1978

לשולה הרבה שלום!

הגורל, שלפני הבודעתינו אנו תמיד פומדים במשתתחים ומשתווים, אכן גרים למכה הנוראה הזאת. אני מבין כמה שאת מוכה ברגע זה, עקב הקשרים שהיו לך עם אמא. ברוגעים אלה קשה לכתוב בכלל ולהביע את אשר לא ניתן להביע. אולי יד ההשגחה הביאה לפך, שתיא הצלחה לדאות בהיבגס נסיכה האחורי לעול המצוות, לשפט מאושרת, בקרב כל משפטה, בטעם האחידנה, עט נינה הראשון. היה בכך מעין טמל מסוים לדרכה בחיקם, שהיה מז שהרתויה, תמיד קודש לבב בני המשפחה. כמו אם דואות ישבה ופעלה לקידום כל אחד מבני משפחתה ולהחזקה כל המשפחה ביחד.

מדותיה הטרומיות: מסירות, אהבה, וחידוזות ללא גבול, היו החומר הנדבק של סבתא, בניים נכדים ונFINE. עוד לא ראייתי בחיי מידות טdroויות באלה, שכוחם על תמיד לאחדות, לריכוז, לראית המלבד ולעמידה על שלו, שנגדמה שימושו חשוב נפגם. זאת הייתה התגלמות ייחידה במינה של דור, שראה במעבר מארץ זרה הביאה אותה כל האישים ואת הדק המשפחתי בפרטן בעיותם כל אדם וכל ילד.

היא עומדת לפני גאה, אצילה, סמכותית ויחד עם זאת שופעת אהבה ורצון לעזוזר. זכורים לי הימים כשהיא עזרה לך בשתייה לברך בבית עם שני ילדים. תמיד ידעתי מה גדול החוב, שהוא עצמי חייב להט אבל היא באצילהה מעולם לא דברה על פר. היא לא הייתה זקופה

ולא צייתה למילוט תודה, כי העזרה לזוולה היתה עמוקה עמוקה
והיא לא יכול אחרת.

אדם זה שלא אהה אותה יותר, מראה לי את נפתחו, דברי החיים,
בשבבליתי צפוי בוגדרות המשתנים שלנו, הוא אولي הקבוע היחידי,
אני לא יכול להאר לי איך נבלת את שבת אחרי הצהרים, אחרי
שעתרים וחמש שנים נהגנו לבלהות אצל סבתא, האס יש לזה בכל
אפשרות של תחליף? ברור שאין, כי את מה שהיא השרתה עליינו,
לעולם לא נוכל למלא ואין לו מחליף. על כן נרגע חרטונה בכל
אשר נלך. אני יודע שעובדך זה בכלל עניין שלא ניתן לבטא אותו
באיזה שחן מליט.

• • •

אף לבראונשטיין, לתחנת הרכבת בכדי לשמו ולקרוא את מבחרך.
או אולי אהיה חכם יותר, אבל מה עוזרת כבוי החכמה במאובע עגום זה,
בצידך להטמוד עס בעיות החיים והמות והאדם נשאר חסר אוננים מועל
הידות הגדלות על גודלו וגורלו קרויבו. לסתה היהת תבונת
חיים מפליאה והיא היהת גם לזה מוצאת איזה פסקון מימי יולדותה,
אבל לנו הנשאים לא נשarra אלא התהיה, הפאב והרוגש של אפדן אדם,
שאין עבורה תחליף. אה, ככל זאת, כדי להתנעם בך שהיתה לך
אט עד גיל מבוגר שהיתה יותר מאשר רגילה. אני לעומת זה נמצא בלי,
הורדים מגיל צעיר מאד, דבר שנייתן רק לקבעו היום באורח יבש ואין
כבר לספר את המסתור מאחוריו זה. אבל גם אני נפגעת עבשינו
ומרגיש הרגשת יתמות, שכזו לא הרגתתי אף פעם בחיים. בגיל צעיר
תופסים את הדברים אחריך משדר בגיל בוגר, שימושם החיים וראיהם
בצורה רחבה יותר עצמאך הולך ומתקדם לאגיל שמןנו אין חזרה . . .

• • •

אני מקווה שהזדה לאט לחמי היום יום. סוף כל סוף דברי החיים
חוטפים חזקים יותר מכובנו; ואני אריכים לעמד בדרישות החיים.
בכל אופן את אמא לא נשכח אף פעם. היא הייתה אש גדולה, מאות
הענקים שבמושרט הנפשי השביעו את חותמת על כל סיבתם. היא
הזהה התגלמות העצמיות האנושית. היא ידעה שכוחה גלום ביצירה,
במסירות ובפעילות, ובאה לבשה לבבות. פזקיה מלאי חכמת
החיים, לוו את מעשה באומה שרטויות של אנשים, שריגיהם באדמה
וראשם מודם לשמים. היכן יקומו בין נסדייה ונינניה דומים לה?